PANKKI

S-PANKIN IHMISOIKEUSPERIAATTEET

1. S-Pankin lähestymistapa ja ihmisoikeusasioiden johtaminen

S-Pankki on sitoutunut kunnioittamaan kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia. Edistämme ihmisoikeuksien toteutumista omassa toiminnassamme ja odotamme sitä myös yhteistyökumppaneiltamme. Vältämme aiheuttamasta tai omalta osaltamme vaikuttamasta kielteisten ihmisoikeusvaikutusten syntyyn toimimalla asianmukaista huolellisuutta noudattaen YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden mukaisesti.

S-Pankki noudattaa toiminnassaan kansainvälisiä sekä toimintamaiden kulloinkin voimassa olevia kansallisia lakeja ja säädöksiä. S-Pankin toimintaa ohjaavat myös kansainväliset sopimukset ja suositukset, kuten YK:n ihmisoikeuksien julistus ja lapsen oikeuksia koskeva yleissopimus, ILO:n perussopimus työelämän perusoikeuksista, OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille, sekä YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet.

Ihmisoikeusvaikutusten johtaminen S-Pankissa on osa vastuullisuuden johtamista, josta vastaa Asiakkuudet ja brändi -yksikkö. Konsernin johtoryhmässä vastuullisuus kuuluu asiakkuuksista, digimyynnistä, viestinnästä, markkinoinnista ja vastuullisuudesta vastaavan johtajan alaisuuteen. Asiakkuudet ja brändi -yksikkö vastaa ihmisoikeusperiaatteista ja niiden kehittämisestä ja toimeenpanon ohjauksesta. Asiakkuudet ja brändi -yksikkö vastaa myös ihmisoikeuksiin liittyvästä sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä.

Ihmisoikeusriskit on muiden kestävyysriskien tavoin tunnistettu osaksi S-Pankin kokonaisriskitaksonomiaa. Riskit ja Compliance -yksikkö vastaa kestävyysriskien hallinnan valvonnasta ja tukee liiketoimintoja kestävyysriskien tunnistamisessa ja niiden hallinnan toteutuksessa sekä raportoi säännöllisesti kestävyysriskeistä S-Pankin johdolle. S-Pankki-konsernin hallitus hyväksyy ihmisoikeuksiin liittyvät periaatteet ja sitoumukset.

S-Pankin yksiköt ja tytäryhtiöt arvioivat keskeiset liiketoiminta-aluekohtaiset riskit ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet. Yksiköt vastaavat myös ihmisoikeuksiin keskeisesti liittyvien ennaltaehkäisevien ja korjaavien toimenpiteiden toimeenpanosta.

Nämä ihmisoikeusperiaatteet täydentävät S-Pankin Eettisiä toimintaperiaatteita ja tarkentavat S-Pankin lähestymistavan ihmisoikeuksiin.

2.Ihmisoikeusriskien arviointi

S-Pankki on arvioinut eri toimintojen kuten liiketoiminta-alueiden ja tukitoimintojen osalta olennaiset ihmisoikeusvaikutukset, vaikutusten kohteet sekä käytössä olevat keinot negatiivisten ihmisoikeusvaikutusten pienentämiseksi.

S-Pankin keskeisimpien ihmisoikeusvaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty S-Pankin asiantuntijoita eri liiketoiminta-alueilta, henkilöstöhallinnosta sekä hankintoihin osallistuvista toiminnoista. Ihmisoikeusvaikutusten arviointi on prosessi, jota jatkuvasti kehitetään. Ihmisoikeusriskien toteutumista arvioidaan ja seurataan S-Pankissa osana yhteiskunta- ja hallintatapariskien operatiivista riskienhallintaa.

3.Keskeiset haitalliset ihmisoikeusvaikutukset

S-Pankilla on sekä suoria että epäsuoria vaikutuksia eri ryhmien ihmisoikeuksiin. Suorat vaikutukset liittyvät S-Pankin henkilökuntaan ja asiakkaisiin, epäsuorat liiketoimintasuhteiden kautta hankintaketjuihin ja ympäröivään yhteiskuntaan.

Seuraavassa on kuvattu keskeisimmät suorat ja epäsuorat ihmisoikeusvaikutukset. Ne eivät ole kaikenkattava lista, vaan otanta keskeisimmistä vaikutuksista ja vakavimmista ihmisoikeusriskeistä, joiden pienentämiseen S-Pankki kiinnittää erityistä huomiota. Myös muut ihmisoikeudet ovat yhtäläisen tärkeitä ja jatkamme työtä sen varmistamiseksi, että emme aiheuta haittaa niiden toteutumiselle.

3.1 Suorat vaikutukset

S-Pankin toiminnalla on sekä myönteisiä että mahdollisia kielteisiä vaikutuksia eri ihmisryhmiin. Myönteiset vaikutukset syntyvät ennen muuta työnantajasuhteesta työntekijöihin ja palvelusuhteesta asiakkaisiin. Työntekijöiden osalta tämä tarkoittaa mahdollisuutta ansaita toimeentulo sekä kehittyä ja toteutua ammatillisesti. Asiakaskunnalle myönteiset vaikutukset syntyvät muun muassa taloudellista turvallisuutta ja hyvinvointia lisäävien laadukkaiden pankkipalveluiden kautta, joita S-Pankki tarjoaa.

Asiakkaidemme ja henkilökuntamme syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus ovat tärkeä osa suoria ihmisoikeusvaikutuksiamme. Syrjimättömyys tarkoittaa muun muassa asiakkaiden ja henkilökunnan tasapuolista kohtelua. Kunnioitamme myös työntekijöidemme oikeutta ammatilliseen järjestäytymiseen, emmekä hyväksy minkäänlaista syrjintää tai häirintää. Henkilöstötyössä laadimme muun muassa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ja koulutamme henkilökuntaamme tasa-arvoisen ja syrjimättömän työyhteisön varmistamiseksi.

S-Pankin vakavimmat suorat ihmisoikeusriskit liittyvät asiakkaidemme ja henkilökunnan turvallisuuteen ja terveyteen. Toimipaikkojen fyysisen turvallisuuden varmistaminen sekä työn henkisen kuormituksen seuranta ovat jatkuvaa työtä, jolla varmistamme, ettei kenenkään turvallisuus vaarannu työssä tai asioidessa S-Pankissa.

S-Pankki käsittelee osana tarjottuja palveluita suurta määrää asiakkaiden taloudellisia tietoja. Asiakastietojen käsittelyllä voi olla vaikutuksia asiakkaiden ihmisoikeuksien toteutumiseen. Henkilötietojen käsittelyn laiminlyönti voi aiheuttaa riskejä asiakkaiden yksityisyyden ja omaisuudensuojan kannalta. S-Pankin luotettavat ja tietoturvalliset palvelut ovat yleisemminkin edellytys asiakkaiden omaisuudensuojan ja taloudellisen vapauden toteutumiselle.

Tietosuojaa ja tietoturvaa koskevia riskejä valvotaan useammalla organisaatiotasolla, ja henkilötietojen käsittelyn asianmukaisuutta arvioidaan palveluiden elinkaaren kaikissa vaiheissa palveluiden kehityksestä ja suunnittelusta palveluiden operatiiviseen toteutukseen. Toimintatavoilla pyritään tunnistamaan, torjumaan ja rajoittamaan kaikkia tietosuojaa ja -turvaa koskevia riskejä.

S-Pankki on osa kansallista ja kansainvälistä pankkijärjestelmää, joka palvelee koko yhteiskuntaa. S-Pankki vastaa omalta osaltaan pankkijärjestelmän luotettavuudesta toimintatavoilla, joilla torjutaan tehokkaasti rahanpesua, terrorismin rahoitusta, korruptiota ja muuta pankkijärjestelmän väärinkäyttöä.

3.2 Epäsuorat vaikutukset

S-Pankilla voi olla epäsuorasti vaikutusta tuotteiden ja palveluiden hankintaketjuissa työskentelevien ihmisten ihmisoikeuksiin. Hankintaketjuja koskevat ihmisoikeusriskit on huomioitu S-Pankin ulkoistamista ja hankintoja koskevissa politiikoissa ja periaatteissa sekä hankintaa koskevissa käytännöissä.

Vakavimpia hankintaketjuihin liittyviä ihmisoikeusvaikutuksia ovat riskit liittyen pakkotyöhön, syrjintään ja järjestäytymisoikeuden loukkauksiin, lapsityövoiman hyväksikäyttöön, elämiseen riittämättömään palkkaan, ylipitkiin työaikoihin, työterveyden- ja turvallisuuden vaarantamiseen sekä järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden puutteeseen.

Suurimmat ihmisoikeusriskit liittyvät hankintaketjuissa maihin, joissa lainsäädäntö, sen toimeenpano ja valvonta ovat puutteellista tai jotka eivät ole ratifioineet kansainvälisiä työ- ja ihmisoikeussopimuksia; maihin, joissa työskentelee paljon maan sisäisiä tai ulkomailta tulleita siirtotyöläisiä; tuotteisiin ja raaka-aineisiin, joita tuotetaan korkean riskin maissa, ja jotka käyttävät paljon matalasti koulutettua työvoimaa; tavarantoimittajiin, jotka eivät ole sitoutuneet vastuullisuusaloitteisiin ja kehittäneet toimintatapoja vastuullisen hankinnan varmistamiseksi sekä pitkiin, huonosti valvottuihin toimitusketjuihin.

S-Pankin hankinta suuntautuu pääsääntöisesti IT-sektorilla toimiviin korkean osaamisen palveluyrityksiin, jotka toimivat alhaisen riskin maissa. Alhaisen riskin maissa ihmisoikeudet nauttivat lainsäädännön suojaa, ihmisoikeuksien toteutumista valvotaan asianmukaisesti ja lain noudattamisen kulttuuria ja sosiaalista kontrollia voidaan pitää vahvoina.

3.3 Liityntä ihmisoikeusvaikutuksiin

Suorien ja epäsuorien vaikutusten lisäksi S-Pankilla voi sijoitustoiminnan osalta olla liityntä ihmisoikeusriskeihin sijoituskohteiden toiminnan kautta. S-Pankin sijoitustoimintaa ohjaa vastuullisen sijoittamisen periaatteet, joissa hyödynnetään kansainvälisiä viitekehyksiä, jotka sisältävät muun muassa ihmisoikeuksiin, työvoimaan, ympäristöön sekä korruption kitkentään liittyviä periaatteita. Normien toteutumista sijoituskohteissa seurataan käyttämällä kattavaa ulkopuolista analyysia ja luokituksia.

4.Haitallisten ihmisoikeusvaikutusten ehkäiseminen ja pienentäminen

S-Pankin ihmisoikeustyön perusta on huolellisessa riskienarvioinnissa ja toimenpiteiden kohdentamisessa sinne, missä riskit ovat korkeimmat. YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden mukaisesti toimenpiteiden priorisoinnissa on huomioitu vaikutuksen vakavuus ja peruuttamattomuus, todennäköisyys, sekä se, onko vaikutus S-Pankin suoraan aiheuttama vai epäsuorasti esimerkiksi liiketoimintasuhteen kautta.

Odotamme kaikilta tuote- ja palvelutoimittajiltamme ihmisoikeuksien kunnioittamista. Toimittajia sitovat vaatimukset on kirjattu S-Pankin toimitusketjua koskeviin vastuullisuusperiaatteisiin (Supplier Code of Conduct), joiden toteutumista seurataan koko sopimussuhteen keston ajan. Toimittajien osalta suoritetaan myös ihmisoikeusriskejä koskevaa arviointia ennen liikesuhteen hyväksymistä ja sen aikana. Toimittajan kanssa voidaan tarpeen mukaan määritellä yksilölliset toimenpiteet, joilla varmistetaan ihmisoikeuksien asianmukainen toteutuminen.

5.Korjaavat toimenpiteet

Mikäli S-Pankin omassa toiminnassa tulee esiin suoria ihmisoikeuksien loukkauksia, käynnistämme välittömästi asiaa koskevan selvityksen asianosaisen liiketoiminta- tai muun yksikön ja sidosryhmien kanssa. Korjaavilla toimenpiteillä pyrimme ehkäisemään laajemmat vaikutukset sekä tilanteen mukaan korjaamaan jo syntyneet vahingot. Tarkastelemme myös omia toimintatapojamme, jotta vastaavaa ei tapahtuisi uudestaan.

Mikäli S-Pankin hankinnoissa tulee ilmi ihmisoikeuksiin liittyviä epäkohtia, käynnistämme selvityksen asiasta. Korjaavista toimenpiteistä sovitaan asianosaisen yhteistyökumppanin kanssa ja toimenpiteiden suorittamista seurataan – tarvittaessa auditointien avulla.

Tilanteessa, jossa havaitut puutteet ovat toistuvia tai yhteistyökumppani ei osoita halua ja sitoutumista korjata tai kehittää havaittuja puutteita, voidaan yhteistyö lopettaa. Yhteistyö voidaan lopettaa myös, mikäli yhteistyökumppani ei suostu kolmannen osapuolen riippumattomaan auditointiin. Ennen yhteistyösuhteesta irtautumista S-Pankki arvioi irtautumisen mahdolliset seuraukset vahingonkärsijöille sekä kartoittaa toimintavaihtoehdot.

Erityisesti pitkissä ja moniportaisissa hankintaketjuissa S-Pankilla ei aina ole suoraa mahdollisuutta vaikuttaa puutteiden korjaamiseen. Tällöin vaikutusvallan kasvattaminen yhteistyöllä toisten yritysten ja vastuullisuusaloitteiden ja muiden verkostojen kanssa on tärkeää.

6.Viestintä ja vapaan kansalaisyhteiskunnan tukeminen

Toimimme avoimesti ja läpinäkyvästi vuoropuhelussa kansalaisyhteiskunnan kanssa. Teemme yhteistyötä kansalaisjärjestöjen, kansalaisyhteiskunnan toimijoiden ja ihmisoikeuspuolustajien kanssa. Kansalaisjärjestöt ja ihmisoikeuspuolustajat tekevät arvokasta työtä ihmisoikeusloukkauksien paljastamiseksi. S-Pankki auttaa tässä työssä antamalla avoimesti tietoa käytännöistään sekä hankintaketjuistaan kansalaisyhteiskunnan toimijoille ja viranomaisille lainsäädännön puitteissa.

Vapaa kansalaisyhteiskunta on yritysten etu. Toimiva kansalaisyhteiskunta luo pohjan vastuullisesti ja ennakoitavasti toimivalle hallinnolle, mikä on myös kestävän ja kannattavan liiketoiminnan edellytys.

Vapaa kansalaisyhteiskunta tuottaa myös arvokasta tietoa mahdollisista ihmisoikeusloukkauksista. Tieto on olennainen osa ihmisoikeusvastuun huolellisuusperiaatteen toteuttamista ja tukee ongelmien esiin nostamista ja käsittelyä omien yhteistyökumppaneidemme kanssa.

S-Pankki tukee omilla toimillaan kansalaisyhteiskunnan toimintaa ihmisoikeuksien toteutumiseksi hankintaketjuissa.

Emme puutu tai häiritse ihmisoikeuspuolustajien tai kansalaisyhteiskunnan toimintaa, mukaan lukien S-Pankkiin liittyvää kampanjointia. Ihmisoikeuspuolustajilla tarkoitetaan henkilöä tai ryhmää, jotka edistävät ihmisoikeuksien toteutumista paikallisesti, kansallisesti tai kansainvälisesti. Tyypillisesti myös kansalaisjärjestöt, ammattiyhdistysliikkeen edustajat tai työpaikan työolosuhteiden epäkohtia esiin nostavat työntekijät voivat olla ihmisoikeuspuolustajia.

Odotamme vastaavasti yhteistyökumppaneiltamme vapaan kansalaisyhteiskunnan ja ihmisoikeuspuolustajien työn kunnioittamista, emmekä hyväksy minkäänlaista häirintää yhteistyökumppaniemme taholta. Tilanteissa, joissa on selvää näyttöä, että yhteistyökumppanimme häiritsee tai estää kansalaisyhteiskunnan tai ihmisoikeuspuolustajien työtä, pyrimme oman vaikutusvaltamme puitteissa vaikuttamaan yhteistyökumppaniimme häirinnän lopettamiseksi.

7. Ilmoituskanava

Epäilyt väärinkäytöksistä tai näiden ihmisoikeusperiaatteiden tai S-Pankin Eettisten toimintaperiaatteiden vastaisesta toiminnasta voi ilmoittaa S-Pankin ilmoituskanavalle, jolloin epäily tutkitaan. Emme millään keinoin pyri estämään minkään sidosryhmän vapautta ilmoittaa lain tai S-Pankin ihmisoikeusperiaatteiden ja Eettisten toimintaperiaatteiden tai voimassa olevan sopimuksen ehtojen vastaisesta toiminnasta.

Helsingissä 10.6.2024

S-Pankin hallitus